

Дівчина з ведмедиком (стислий переказ)

Віктор Петров (Домонтович)

Дівчина з ведмедиком (стислий переказ)

Віктор Петров (Домонтович)

Розповідь у творі ведеться від першої особи — Іполита Миколайовича Варецького.

I

Якось у листопаді 1922 року до Іполита завітав Семен Кузьменко. Іполит жив у темній, холодній і вогкій кімнаті, викладав у трудшколі, профшколі й технікумі. Коли прийшов гість, він саме смажив ячмінні зерна на каву й варив картоплю. Спочатку Іполит не впізнав військового в зеленій будьонівці з п'ятикутною зіркою.

Вони не бачились із 1919 року. Семен брав участь у січневому повстанні 1918-го, згодом очолював заводський комітет, а перед приходом денікінців його мобілізували на фронт. Іполит згадав січень 1918-го, коли Семен стояв на варті на розі Глибочиці й Кадетського шосе, а вони разом курили й розмовляли про те, як до Києва наближались війська Муравйова. Тоді Іполит і впізнав давнього знайомого.

Семен приніс велику білу паляницю — нечувану розкіш за тих напівголодних часів. Він щойно повернувся з Туркестану й тепер збирався відновити завод, від якого лишилася сама пустка. У парткомі його підтримали, і Кузьменко вірив в успіх. Іполит сумнівався: не було ні грошей, ні палива, ні заліза, ні робітників.

II

Проект відбудови заводу підтримали в губвиконкомі й Держплані. На початку 1923 року почалися засідання, на яких Іполит познайомився з Олександром Владиславовичем Тихменєвим, представником Вищої ради народного господарства. То був літній, життєрадісний чоловік у золотих окулярах, киянин, який служив у Москві, тоді як його родина жила в Києві. Тихменєву сподобалася Іполитова доповідь про реконструкцію заводської хімічної лабораторії.

Якось Тихменєв поцікавився, чи вистачає Іполитові вчительської платні. Іполит зізнався, що став педагогом випадково, коли припинилася робота на заводі. Тоді Олександр Владиславович попросив його давати приватні уроки двом дочкам: тричі на тиждень по півтори години. За це обіцяв два червінці на місяць. Іполит погодився: за такі гроші він сподівався нарешті обідати щодня.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

III

Мар'я Семенівна Тихменєва прийняла Іполита щиро й ласкаво; вісімнадцятирічна Леся — привітно й стримано, а шістнадцятирічна Зина — з насмішкуватою іронією.

Після власної вогкої кімнати Іполитові було дивно опинитися в чистій, просторій і теплій квартирі. Сам він у солдатських обмотках, з тріснутими окулярами й саночками, на яких збирався везти американський продовольчий пайок, аж ніяк не пасував до цієї обстановки. Тихменєви навіть подумали, що саночки потрібні йому для катання з гірки: вони ніколи не належали до категорії "людей із саночками". Для них пайок не був життєвою проблемою, а саночки здавалися предметом веселої забавки.

Господиня пригостила вчителя кавою, булочками й маслом. Про навчання Іполит домовлявся переважно з Лесею. Вона була схожа на батька, сумлінна й розважлива. У кімнаті дівчат він побачив шафу з дитячими іграшками, а найбільше — кумедних патлатих ведмежат, що належали Зині. Дівчина бавилася рудим ведмедиком і здавалася безтурботною пустункою з темно-синіми очима.

Зина відразу взялася дражнити нового вчителя. Помітивши, що в його окулярах тріснуло скло, а дужку перев'язано ниткою, вона за обідом поцікавилася, чи не можуть окуляри розсипатися. Іполит зрозумів її намір і відповів, що сподівається колись отримати від неї в подарунок того самого ведмедика. Зина погодилася, але від свого не відступила.

За два тижні, знову за обідом, вона несподівано спитала: "Іполіте Миколайовичу, що Ви робите зі своїми окулярами, коли цілуєтесь? Ви їх здимаєте чи ні?" Леся штовхнула сестру ногою під столом, мати тільки вигукнула: "Зино!" Іполит зніяковів, а Зина з невинним виглядом пригорнулася до матері й поскаржилася на Лесину нечемність.

Поволі Іполит звивав до родини. Якби не Зина, заняття лишали б тільки приємні спогади про теплі кімнати й сумлінну Лесю. Але Зина під час уроків пустувала й стежила за кожним його словом. Іполит не раз хотів відмовитися від викладання, та зрештою навчився на її витівки відповідати власними. На відміну від Зини, він умів спокійно приймати поразку. Іноді він ішов до Тихменєвих із важким зітханням, зате поступово почав розуміти, що за Зининими витівками ховається непроста вдача.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

IV

Навесні Тихменєви виїхали на підмосковну дачу, й уроки перервалися до осені. Спершу Іполит зрадів відпочинку, але незабаром відчув, як йому бракує Зини. Літо 1923 року принесло невідому досі нудьгу. Дні здавалися порожніми. Він шукав її обличчя серед перехожих, помічав схожих дівчат у кіно й трамваях, навіть одного разу вскочив у трамвай навздогін незнайомці. Знав, що Зини в Києві немає, та все одно чекав несподіваної зустрічі або листа.

Іполит питав себе, чи не кохання це, й намагався переконати себе, що винні спека, самотність і канікулярне дозвілля. Одного дня він прийшов до порожньої квартири Тихменєвих нібито по забуті книжки. Меблі стояли під чохлами, ніхто не вибіг йому назустріч. Забравши книжки, Іполит продав їх і напився. Так повторювалося кілька

днів.

Нарешті він продав останню золоту дрібницю й поїхав до Москви. Тихменєв прийняв його між засіданнями й запросив погостювати на дачі. Іполит подякував, але відмовився. Він усе-таки доїхав до дачної місцевості, проте в останню мить зупинився: навіщо приїхав і що має сказати? До родини так і не зайшов. Повернувшись у Київ, узявся за роботу. Нерви заспокоїлися, повернувся сон. Коли ж він знов відчув самотність, то згадав про Мар'ю Іванівну.

V

Мар'я Іванівна викладала в тій самій школі, що й Іполит. Вони заприятелювали ще в голодні роки. Він допомагав їй із дровами й пайками, вони разом вечеряли в холодній кімнаті, іноді пекли млинці або варили пшоняний кандьор. Мар'я Іванівна не брала на себе жодних зобов'язань і не вимагала нічого від нього. Згодом робота розвела їх: викладали в різні зміни, Іполит проводив дедалі більше часу в заводській лабораторії.

На літніх канікулах вони знову почали зустрічатися. Мар'я Іванівна прийняла його радісно й без докорів. Вони проводили цілі дні на Дніпрі: перепливали на інший берег, шукали відлюдне місце, купалися, лежали на березі, насолоджувалися сонцем і тишею. Вечорами поверталися до міста. Обоє відчували, що ці зустрічі останні, але про розлуку не говорили. Вони ніби допивали те, що ще лишалося недопитим у їхньому коханні, знаючи, що це літо не повториться.

Узимку 1923–1924 років Іполит зміг покинути школу. Він переїхав із задрипаної кімнати до теплого помешкання, весь час присвячував заводові, директором якого став Кузьменко. Від уроків у Тихменєвих не відмовився, хоча на обіди вже не залишався. Почуття до Зини начебто зблідло. Та його й далі вабили її поривність, здатність захоплюватися й палати, її яскрава вдача. Він бачив, як на його очах дитина перетворювалася на дівчину.

VI

Зина змінилася. Вона стала стрункішою, перестала по-дитячому дражнити Іполита й почала шукати власного шляху. Але й тепер любила говорити про речі, що шокували інших. Якось розповіла, ніби у фотоательє їй запропонували знятися оголеною. На Іполитове здивування відповіла, що навіть подарує йому знімок і запросить подивитися на фотографії у вітрині.

Зина не визнавала усталених правил. Одного вечора вона сперечалася з Іполитом, матір'ю й Лесею про письменників, які зображують втрату дівочтва як трагедію. Зина вважала такі уявлення застарілими: сучасна дівчина, на її думку, нічого не втрачає, коли сама вирішує, кого покохати. Мар'я Семенівна запевняла Іполита, що попри зухвалі слова Зина добра й чемна. Леся дорікала сестрі: та завжди говорить так, щоб ні на що не було подібне. "Я не переносу подібностей. Я волітиму краще неподібного: за неправдоподібне!" — відповідала Зина. Іполит не підтримав її, хоч за це вона обіцяла подарувати давнього ведмедика.

Сестри розповіли йому про Стефана Хоминського — дивакуватого поета, з яким познайомилися на дачі. Він жив у старій селянській лазні, ходив у дірявому плащі,

лагодив взуття й пас худобу, хоча робив це кепсько. Називав себе метром Гільдії деструктивістів, заперечував усе правдоподібне й проповідував руйнування старого мистецтва задля нового. Вважав, що в майбутньому кожен чоботар зможе бути поетом, а поет — чоботарем. Він також малював дивовижні картини: на одному автопортреті ніс, очі, рот і волосся були розкидані по полотну, а поруч кріпилися підощва, дратва й чоботарські інструменти. На другому він зобразив себе серед кубічних корів і приклеїв справжнє сіно. На його оселі висіли дві дошки: одна вихваляла його як великого поета й художника, який лагодить взуття, друга називала його головним уповноваженим у боротьбі з літературною контрреволюцією. Того ж літа Хоминський помер від тяжкої анемії, а дошки повісили над його могилою.

Іполит зрозумів, який вплив справив на Зину цей поет із його проповіддю руйнування всіх правил. Наступного дня дівчина сама чекала на Іполита біля оперного театру. Вона запитала, чи не образили його її розмови, а потім несподівано зізналася: "Я теж нічого не знаю!" Іполит порадив їй працювати, знайти справу до душі. Але Зина сміялася з думки стати друкаркою в установі. Вона хотіла вивчити китайську й поїхати до Китаю. Звідти, казала, вона напише Іполитові, коли він одружиться з Лесею. Відтоді Зина часто повторювала: "Коли Ви одружитесь з Лесею".

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

VII

Улітку 1924 року Іполит приїхав до Криму, де вже відпочивали Мар'я Семенівна з дочками. Він оселився в тому самому пансіоні. Дні були спекотні. Господиня готувала сніданки, Мар'я Семенівна постійно клопоталася про їжу, вигадувала нові доручення й просила шукати для неї особливі сорти винограду та фруктів. Після сніданку Іполит із дівчатами йшов купатися. Обережна Леся далеко від берега не відпливала, зате Зина сміливо пливла в море й могла залишатися там цілу годину.

Одного разу Леся взяла на пляж Гетеву "Іфігенію в Тавріді", щоб читати вголос. Зина заперечувала: їй не подобалася сентиментальна героїня, яка сумує за батьківщиною. Вона уявляла давню гречанку суворою жрицею Артеміді, якій приносили людські жертви. Не дослухавши суперечки, Зина пішла плавати. Іполит поплив за нею, і вони запливли далеко від берега. Дівчину захоплювало "почуття простору, великої одірваності, повної самотності в морській пустелі". Іполит ледве вмовив її вертатися, нагадавши, що сил на зворотний шлях може не вистачити. Того дня вони зайшли випити молодого кримського вина. Згодом Зина сказала, що хотіла б його поцілувати, але Леся ревнуватиме й не дозволить. Втім, хай Іполит не губить надії: якось вона таки поцілує його.

Особливо запам'ятався йому випадок із мигдалем. Вони сиділи в парку на лавочці: Іполит розбивав горіхи каменем, дівчата вибирали зернята. Зина почала класти їх просто йому до рота. Раптом Леся заплакала й побігла геть. Зина сердито скинула мигдаль із лави, крикнула: "Довели дівчину до сліз!" — і кинулася за сестрою.

Наступного дня Леся просила в Іполита пробачення.

Місяць відпустки промайнув швидко. Коли Іполит від'їжджав, дівчата проводжали його. Зина підбігла до машини й шепнула йому на вухо: "Коли б Ви більше бажали мене й були б зухваліші, я віддалася б Вам..."

VIII

Повернувшись до Києва, Іполит не міг зрозуміти Зининих слів. Чи було це щире визнання, чи тільки нова витівка, щоб висміяти його серйозність? Восени вона поводитися так, наче нічого не сталося, й не помічала його спроб побути з нею наодинці.

На початку грудня 1924 року Іполит перевіряв письмові вправи сестер. Лесине завдання було бездоганне, а в Зининому зошиті формули безнадійно переплутались. На останній сторінці він побачив напис: "Іполіте Миколайовичу! Завтра о 7-ій годині вечора я буду у Вас. Зробіть так, щоб мене у Вас ніхто не зустрів". Його серце тремтіло, мов патлатий ведмедик у руках маленької дівчинки. А Зина незворушно запитала, як він оцінює її незвичайний спосіб розв'язати задачу. Іполит стримано відповів, що давно чекав від неї такого оригінального рішення. Коли виходив, почув, як Леся вимагала пояснень, а Зина розірвала свій зошит.

До приходу гості Іполит купив тістечок, винограду й портвейну, накрив маленький столик. Він чекав нарешті щирої розмови. Та Зина почала оглядати його кімнату, критикувати тістечка й радити інше вино. Вона розмовляла про дрібниці так, ніби вони сиділи в людній кав'ярні. Щоразу, коли Іполит намагався заговорити відверто, Зина відводила розмову вбік. Навіть коли її коротка спідниця підгорнулася, Іполит підозрював, що й це нова пастка: варто йому зніяковіти, і Зина з удаваною дитячою невинністю його висміє.

Чоловік дорікнув їй, що вона сама надто методична, твереза й розсудлива, хоча називає таким його. Зині ця характеристика сподобалася. Потім мова зайшла про книжки. Іполит зізнався, що збирає їх, але майже не читає. Якось у поета Максима Рильського він побачив лише кілька книжок на розхитаній етажерці, й приятель сказав йому: "Поетові не потрібні книжки. Він носить в середині себе в потенції можливість усіх книжок усього світу". Іполит же почував, що йому бракує ідей і слів: він радше працівник і практик.

Опівночі Зина зібралася додому. Іполит жалкував, що так нічого й не сказав. Тоді вона простягла йому руки й дозволила їх цілувати. Він поцілував, але дівчина раптом попрощалася. Провівши її, Іполит повертався холодною вулицею. Йому хотілося, наче бездомному псові, завити від болю, нудьги й розпачу.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

IX

Кохання прийшло в ясні морозні дні січня. Дванадцятого числа Зина подзвонила Іполитові до лабораторії. Уся родина збиралася до театру, а вона нібито через головний

біль залишалася вдома й запросила його до себе. Того вечора Зина стала його коханкою.

Якось Іполит обережно заговорив про шлюб, про свій обов'язок перед нею і двозначність їхнього становища. Зина розсердилася. "Ти гадаєш, що коли я віддалася тобі, то мова йтиме за шлюб? Ти помиляєшся!" Вона пояснила, що зробила це саме для того, щоб знищити можливість одруження. "Я хочу бути вільною й залежати в своїх вчинках від себе й нікого більше", — говорила вона. Іполит наполягав, що він порядна людина й не хоче вчинити ганебно, але Зина відповідала: "Мені не потрібна твоя порядність".

Минуло півтора місяця, і від кохання залишився "тільки холодний попіл, гіркий аромат полину". Зина нудьгувала. Іполит картав себе: він не зумів зробити їхнє кохання щастям, відкрити перед дівчиною нові обрії. Вона прагнула чогось незвичайного, неможливого, неправдоподібного, а він був надто звичайною людиною. Старі форми родинного життя були для неї неприйнятні, нових вона не знаходила. Іполит думав, що Леся, навпаки, стала б доброю, лагідною дружиною.

Одного лютневого дня, почуваячись самотнім, він пішов до Василя Гриба, з яким колись викладав у школі. Гриб любив іронію, парадокси й двозначні поради. Іполит, не називаючи імен, розповів йому про дівчину, яка кохає його, але категорично відмовляється від шлюбу.

Гриб у відповідь пригадав, як у дитинстві збирав обгортки від цукерок. Одного разу навіть украв цукерку заради рідкісного папірця. Батько жорстоко покарав його, і хлопець спробував повіситися. Його врятували. Найбільше Василя вразило не покарання, а те, що ніхто не повірив у його захоплення. Гриб сказав Іполитові, що той ніколи не переживав подібної пристрасті, тому не вміє серйозно ставитися до нібито несерйозних речей і бачити химерність того, що всі вважають важливим.

На думку Гриба, Іполит був озброєний застарілими поняттями про дівочу честь, порядність, падіння та шлюб. Він нагадував Самсона, який силкується підняти й перенести ворота, хоча ті й так відчинені. Дівчина прагне свободи, а Іполит наполягає на тому, чого вона не хоче, і цим може штовхнути її на небезпечний вчинок.

Гриб припускав, що Зина віддалася Іполитові не стільки з кохання, скільки для знищення самої можливості шлюбу. Якщо ж Іполит й далі наполягатиме, вона шукатиме ще рішучішого кроку, після якого повернення вже не буде. "Цього остаточного вчинку я б, Іполіте Миколайовичу, і берігся..." — застеріг Гриб. Він радив не сперечатися з дівчиною, а спробувати її зрозуміти.

Іполит не погодився. Але згодом, згадуючи ту розмову, визнав: Гриб мав рацію, а він зробив велику помилку, знехтувавши його порадою.

Х

Іполит прийшов до Мар'ї Семенівни просити Зининої руки. Родина не знала про їхні стосунки й гадала, що пропозицію він зробить Лесі, яка за характером більше підходила йому.

Поки Іполит розмовляв із матір'ю, сестри залишилися вдвох. Леся сказала, що

відмовиться від пропозиції, бо знає: Зина кохає Іполита. Зина відповідала, що може кохати кого завгодно і не збирається підкорятися правилам. Вона взяла з шафи свого ведмедика й заговорила до нього: хоча його Зина вже пів року є коханкою "марудного й чесного Оплика", дружиною вона не стане ні йому, ні будь-кому іншому.

Леся була приголомшена, заплакала, але почала заспокоювати сестру: усе владнається, вони одружаться й будуть щасливі. Зина заперечила: "Я зроблю так, щоб ні він, ні хто інший не могли і не захотіли гадати про шлюб зі мною". Леся злякалася, що та думає про самогубство. Проте Зина сказала, що смерть — для слабких, а вона хоче, усе знищивши, жити далі.

Мар'я Семенівна дала Іполитові згоду й покликала молодшу дочку. Зину довго шукали. Почувши метушню, Іполит раптом відчув, що сталося щось непоправне. Нарешті дівчина прийшла, бліда як смерть. Мати урочисто оголосила, що Іполит просить її руки, і запитала, що вона скаже. Зина відповіла: "Я тільки що віддалась двірникові!"

XI

Минули роки. Іполит повернувся з Німеччини, де три місяці купував для заводу прилади, препарати й літературу. Справи на заводі йшли добре. У лабораторії йому допомагав працьовитий і акуратний Панас Григорович, колишній фельдшер. Іполит збирався наступного дня відвідати Мар'ю Семенівну та Лесю.

Їдучи трамваєм, він розповів помічникові, що в Берліні його поранили двома кулями. У ресторані якась п'яна жінка застрелила свого супутника, а потім стріляла ще; одна куля влучила Іполитові в ногу, друга — в бік. Німецькі лікарі врятували його.

У відповідь Панас Григорович розповів про свого сусіда Миколу Буцького. Той завів дружину до лісу, вбив і закопав у заздалегідь підготовлених ямі. Люди говорили, ніби він зробив це через аліменти, та Панас знав подружжя й не був певен у такому поясненні. Буцькі жили дедалі бідніше, дружина виснажувалася від злиднів. Микола не раз скаржився, що не може дивитися на її страждання, любить і жаліє її, але не знає, як допомогти. Якось він сказав, що хоче отруїти дружину. Панас не сприйняв цього всерйоз, а згодом сталося вбивство. Тепер він докоряв собі, що не зумів запобігти лихові.

Іполит і Панас зайшли до ресторанчика. Дорогою вони бачили вагітну жінку, яку старенька мати застерігала, щоб та не впала на слизькій вулиці. Іполит припустив, що турбота матері могла бути не такою безкорисливою, як здається: вона боялася нових клопотів, а майбутня дитина могла зміцнити доччину родину. Він порівняв цей випадок з історією Буцького й зробив несподіваний висновок: любов убивці, можливо, чистіша, бо в ній не було сторонніх розрахунків. "Микола Буцький гадає винятково про жінку, яку кохає..." — говорив він і навіть хотів передати тому посилку до в'язниці.

Та Панас Григорович нагадав, що могли існувати й цілком земні причини злочину: аліменти та приховані в Буцького золоті гроші. Історія, яка здавалася Іполитові доказом незвичайної любові, знову ставала незрозумілою.

XII

Увечері Іполит розбирав привезені з Німеччини книжки. Серед них було багато праць Ніколо Макіавеллі. Той на одних сторінках вихваляв свободу й доброчесність, а на інших навчав обманювати, зраджувати й убивати. Водночас сам був скромною людиною й добрим сім'янином. Іполит думав про дивні поєднання жорстокості й милосердя. Іноді, вважав він, суворість може бути милосерднішою за лагідність, а вчинок, на перший погляд потворний, — наслідком сильного почуття. Він знову згадував Буцького.

Заводські доручення в Німеччині Іполит виконав успішно, придбав чимало рідкісних книжок, але не натрапив на слід Зини. Минуло два з половиною роки від того весняного дня 1925 року, коли він просив її руки. Після страшної сцени Тихменєв улаштував дочці поїздки за кордон: родина сподівалася, що зміна обстановки допоможе їй оговтатися. Але Зина скористалася нагодою, щоб порвати з рідними й зникнути. Ніхто не знав, що з нею сталося. Можливо, вона змінила ім'я, кудись переїхала, захворіла або знайшла нове кохання.

Мар'я Семенівна покладала великі надії на Іполитову подорож. Його з Лесею зблизили два роки спільного горя. Наступного дня він збирався офіційно просити Лесиної руки.

Раптом, згадуючи берлінську пригоду, Іполит схопився: "То ж вона. Зина, Зина!.. Її очі, її, Зинині!.." Він кинувся до валізи, дістав піджак, у якому був тоді в ресторані, й знайшов у кишені записку німецькою: "Mein lieber Herr, bitte sehr" — прохання пригостити її вечерею. Почерк був Зинин.

Іполит згадав усе, що сталося в Берліні. Того вечора в кафе-ресторані грала джазова музика. До окремого столика пройшла струнка жінка з рудим, очевидно фарбованим волоссям. Утомлене обличчя мало сліди безсонного ресторанного життя. На вигляд їй можна було дати і двадцять, і тридцять років. Вона закурила, замовила аперитив. Музикант-барабанщик на естраді грав для неї з особливим запалом, дивився в її бік, а жінка відповідала йому усмішкою.

Прикрившись газетою, Іполит спостерігав за незнайомкою. Вона стерла помаду перед тим, як пити, а потім знов підфарбувала губи й почала розглядати відвідувачів. Її погляд зупинився на Іполитові. В ньому майнуло щось знайоме, але чоловік розсердився, відвів очі й сховався за газетою. Він не впізнав Зину.

Незнайомка попросила в офіціанта папір і ручку, написала записку й передала Іполитові. Той прочитав прохання пригостити її вечерею, сховав папірець до кишені й заперечно похитав головою. Після цього до жінки підсів огрядний, уже напідпитку німець. Вони замовляли їжу й вино, закривали свою кабінку завісою, виходили танцювати фокстрот і знов поверталися до столика. Іполит бачив лише уривки цієї сцени й думав, що жінка не залишиться тієї ночі без заробітку.

Потім обоє вийшли з кабінки. Чоловік тримав жінку за руку й щось говорив їй, а вона, розчервоніла від вина, наче не хотіла йти. Раптом блиснула зброя. Жінка вистрелила німцеві в живіт, а тоді — навмання, у простір. Задзвеніло розбите дзеркало. Іполит, поранений, упав на підлогу, а барабанщик кинувся до жінки й вирвав у неї

револьвер.

У лікарні Іполит переконував себе, що це була звичайна випадковість. Він навіть не поцікавився прізвисьмом жінки. Тепер же, вдома, розглядаючи її записку, засумнівався: невже це могла бути Зина? Хіба вона написала б таке ганебне прохання?

І тут Іполит помітив, що папірець складений і заклеєний. Ті непристойні слова були тільки зовні. Він розгорнув записку й прочитав:

"Ми шукали неправдоподібних істин. І ми не найшли їх. Життя зламало нас. Нічого не лишилося для надій. Я гину. А Ви — я ненавиджу Вас".

Тепер сумнівів не було: це її почерк, Зинині каракулі, різко нахилені ліворуч. Але навіщо вона заховала справжнє послання за принизливим запрошенням? Чи хотіла, щоб Іполит упізнав її? Чи, навпаки, випробовувала, чи піде він на поклик ресторанної жінки? Чому написала про неправдоподібні істини, яких колись так уперто шукала?

Іполит думав, що Зина заплуталася у своїх пошуках, не повірила в силу щоденної праці, у працю, що визволяє. Вона повірила в химеру власного "я", у відокремлені бажання та неправдоподібні істини. Усе було втрачено. Іполит гадав, що Зина не кохала його, а грала в кохання, перетворила його на арлекінадну витівку. Тепер у свідомості болісно повторювалося: "Повія, повія, повія!.." Повороту немає. Все скінчено.

Іполит дістав пляшку й пив склянку за склянкою.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу